

STOPAMA
MIROSLAVA BULEŠIĆA

Hodočasnički itinerar

STOPAMA
MIROSLAVA BULEŠIĆA

Hodočasnički itinerar

Nakladnik: Porečka i pulska biskupija

Za nakladnika: Dražen Kutleša

Tekst priredila: Patricia Zanketić

Lektura: Orijana Paus

Fotografije: Gianfranco Abrami, fotoarhiv "J. Turčinović" d.o.o.

Grafičko oblikovanje: David ivić

Tisak: "Josip Turčinović" d.o.o. Pazin

Naklada: 2000 primjeraka

STOPAMA MIROSLAVA BULEŠIĆA

Hodočasnički itinerar

Pazin, 2013.

SADRŽAJ:

Predgovor	5
Čabrunići	7
Juršići	9
Kopar – Rim	11
Svetvinčenat	15
Baderna	21
Kanfanar	25
Pazin	27
Lanišće	29
Postupak za proglašenje blaženim	33
Molitva	36
Informacije	37

PREDGOVOR

Dragi hodočasniče! Pred Vama je knjižica koja Vam nastoji pomoći i zornije prikazati put, hod prema oltaru našega istarskog sina i mučenika Miroslava Bulešića.

Tijekom cjelokupne istarske povijesti susretali smo nebrojeno mnoštvo ubijenih istarskih seljaka i zemljoradnika, ljudi koji su bili usko povezani sa svojom zemljom, tada kao jedini mogući izvor prihoda za puko preživljavanje. Istru, koju su opjevali brojni pjesnici (Balota, Nazor, Gervais, Načinović, Milohanić, ...) u srcu su nosili i za nju živjeli i njezini duhovni vođe. Najpoznatiji je i najdičniji sin istarske Crkve biskup, hrvatski narodni preporoditelj mons. dr. Juraj Dobrila. On je za svoj ljubljani narod, kako je često nazivao Istrane, sastavio molitvenik „Oče, Budi volja Tvoja“, molitvenik uz koji su na materinskom hrvatskom jeziku rasli, živjeli i umirali istarski ljudi. Uz taj su se molitvenik kasnije odgajali i drugi istarski crkveni prvaci, kao i naš mučenik - don Miroslav Miro Bulešić.

Ovaj mučenik za kršćansku vjeru, revan pastir koji vodi Kristovo stado na put mira i blagostanja, može nam biti uzor i ponos. Božji poziv upućen Miroslavu Bulešiću bio je zaista upućen pravom svjedoku vjere.

Crkva u Hrvata i vjernički puk veseli se novom blaženiku, a hrvatska Istra dobila je jednog junaka više.

Blagoslovljeno Vam putovanje!

ČABRUNIĆI

Miroslav Miro Bulešić rođen je 13. svibnja 1920. godine, na treću obljetnicu ukazanja Gospe u Fatimi u Portugalu, u malom selu Čabrunići, na pola puta između Svetvinčenta i Vodnjana u jugozapadnoj Istri. Rođen je u skromnoj i zemljoradničkoj obitelji, od oca Mihe i majke Lucije rođ. Butković. Miro im je bio treće stasalo dijete: prije njega rodile su im se Marija i Lucija, poslije Zora i Josip. Povijesno gledajući, u to je vrijeme Istra, od 1918. g., bila pod vlašću susjedne Italije. Po naredbi talijanskih vlasti, obitelj Bulešić je, kao i sve tadašnje istarske obitelji, morala promijeniti svoje prezime iz hrvatskoga u talijanski jezik, pa je tako postala Bulesi. U obiteljskom, katoličkom ozračju naučio je prve molitve iz Dobrilina molitvenika „Oče, budi volja Tvoja“. Za vrijeme sjemenišnih praznika (iz Kopra) i bogoslovnih (iz Rima) vraćao se u Čabruniće.

Dana 26. travnja 1943. iz rodne kuće u Čabrunićima do Svetvinčenta, koji je bio pet kilometara udaljen, pratila je mladomisnika procesija. Tog se jutra prije devet sati pred rodnom kućom već skupilo mnoštvo sumještana, prijatelja i rodbine. Svi su veselo slavili, klicali i zahvaljivali Bogu za taj dan koji im je podario. U procesiji su, osim njegovih najbližih, sudjelovali i svećenici koji su ga poznavali, sjemeništarci, bogoslovi i brojni prijatelji. Osim sumještana, bilo je tu i ljudi iz drugih sela koji su im se pridružili.

Rodna kuća Miroslava Bulešića u Čabrunićima

U OVOJ KUĆI ROĐEN JE 13. 5. 1920.
MIROSLAV BULEŠIĆ
SVEĆENIK + SLUGA BOŽJI
OVDJE JE U OBITELJI PROVEO
DANE DJETINJSTVA I MLADOSTI +
ODAVDE JE 26. 4. 1943. KRENUO U
SVETVINČENAT SLAVITI MLADU MISU +
KAO SVJEDOK VJERE POLOŽIO JE
SVOJ ŽIVOT 24. 8. 1947. U LANIŠČU +

Rodna kuća Miroslava Bulešića u Čabrunićima

Zvonik i crkva u Juršićima

JURŠIĆI

D eset dana nakon rođenja, 23. svibnja, kršten je u crkvi sv. Franje Asiškoga u **Juršićima**, koja je tada pripadala župi Vodnjan, ali upisan je u matične knjige vlastite župe Svetvinčenat. Krstio ga je svećenik Josip Velikanja.

Crkva sv. Franje Asiškog u Juršićima sagrađena je u 19. st. zauzimanjem biskupa Dobrile. U ovu je crkvu Miroslav dolazio na svetu misu, ovdje je primio prvu sv. pričest i sv. potvrdu te ministrira u prezbiteriju uz veliki oltar. Također, u ovu je crkvu mladi Miroslav došao drugi dan nakon svećeničkog ređenja i slavio sv. misu u užem krugu rodbine i prijatelja, „u crkvi“, kako je u svom Duhovnom dnevniku zapisao, „...gdje sam se rodio u Gospodinu“.

U Juršićima je polazio pučku školu na talijanskom jeziku, a za hrvatsku svijest, osim roditelja, brinuo se i vlč. Ivan Pavić kod kojega je Miro pohađao vjeronauk na hrvatskom jeziku. Odgajan u kršćanskom duhu, uvijek usko povezan s Crkvom i svećenicima, Miro je živio život slijedeći Krista i njegov nauk od malih nogu. Kad je već stasao i završio tadašnju petogodišnju talijansku školu, njegova majka Lucija i svećenik Pavić vidjeli su da je dječak nadaren i inteligentan. U to doba Antun i Valentin Cukarić iz sela Cukrići (župa Juršići) bili su u sjemeništu u Kopru. Godine 1930. spremao se i njihov mlađi brat Josip za sjemenište. To je doznala Miroslavova majka Lucija i pomislila: „Kad će Cukarići dati tri sina na školovanje u sjemenište, zašto ne bismo mogli i mi poslati tamo našega Mira?“ Tako je mlade dječake Josipa Cukarića i Miru Bulešića svećenik Ivan Pavić poslao u pripravnicu „Alojzijevišće“ u Goricu. U tom su se zavodu hrvatski i slovenski učenici pripremali za gimnaziju, a ujedno su slovenski odgojitelji nastojali u dječacima održati pripadnost hrvatskom odnosno slovenskom narodu.

Panorama Juršića

Vlč. Ivan Pavić i bogoslov Miroslav Bulešić u Rimu 1940. godine

KOPAR – RIM

Tako je Miro nakon pripravnice koju je polazio školske godine 1930./31. stupio u Koparsko sjemenište školske godine 1931./1932., gdje je polazio pet razreda gimnazije i tri razreda liceja. Godine 1939. položio je veliku maturu odnosno ispit zrelosti. Tijekom školovanja u sjemeništu, a i kasnije na bogosloviji, Miro je ostao usko povezan s roditeljima i svojom obitelji, a tome svjedoče brojna pisma koja je Miro pisao roditeljima iz Kopra i Rima.

Nakon sjemeništa vlč. Pavić razmišlja o tome kako bi bilo dobro Miroslava poslati na studij u Rim. U to vrijeme za istarske hrvatske bogoslove nije to bilo lako postići, zbog socijalno-društvenih prilika.

Pavić upućuje pismo porečkom biskupu Pederzolliju u kojem ga moli da pošalje mladog Miroslava na studij u Rim. Opisuje ga kao dobra i revna mladića, o čemu svjedoče riječi iz pisma: "Radi se o odličnom mladiću, inteligentnom, otvorenom, pobožnom i dobrom." Ističe i njegovo siromašno podrijetlo i kako je vrijedan i kao radnik: "Sin je zemljoradnika. I ove godine (1939.) za vrijeme ljetnih praznika nije zazirao od pluga i motike." Iz Biskupije je Pavić dobio negativan odgovor: nije moguće dobiti nijedno mjesto u Seminario Lombardo u Rimu. Tako je Miroslav Bulešić započeo teološki studij u Gorici.

Započevši studij, Bulešić je doznao da u Francuskom zavodu u Rimu prihvaćaju studente koji nisu Francuzi. Miro je brzo obavijestio vlč. Pavića koji je zamolio biskupa u Poreču da još jednom pošalje molbu u Rim, odakle je doskora stigao pozitivan odgovor. Miroslav je tako pošao na studij u Vječni grad. Stigavši u Rim, pismom se 21. studenog 1939. javio vlč. Paviću i uz ostalo mu spomenuo kako je lijepo prihvaćen u Francuskom zavodu.

Nakon godine dana preselio je iz Francuskog zavoda u Sjemenište Lombardo gdje je ostao sve vrijeme studija u Rimu. Miroslav je tijekom četiriju akademskih godina studirao u Rimu. Godine 1939./40. na filozofskom fakultetu postigao je licencijat iz filozofije. Tri sljedeće godine 1940./41., 1941./42., 1942./43. studirao je na papinskom sveučilištu „Gregoriana“ gdje je položio sve ispite iz teologije i postigao naslov

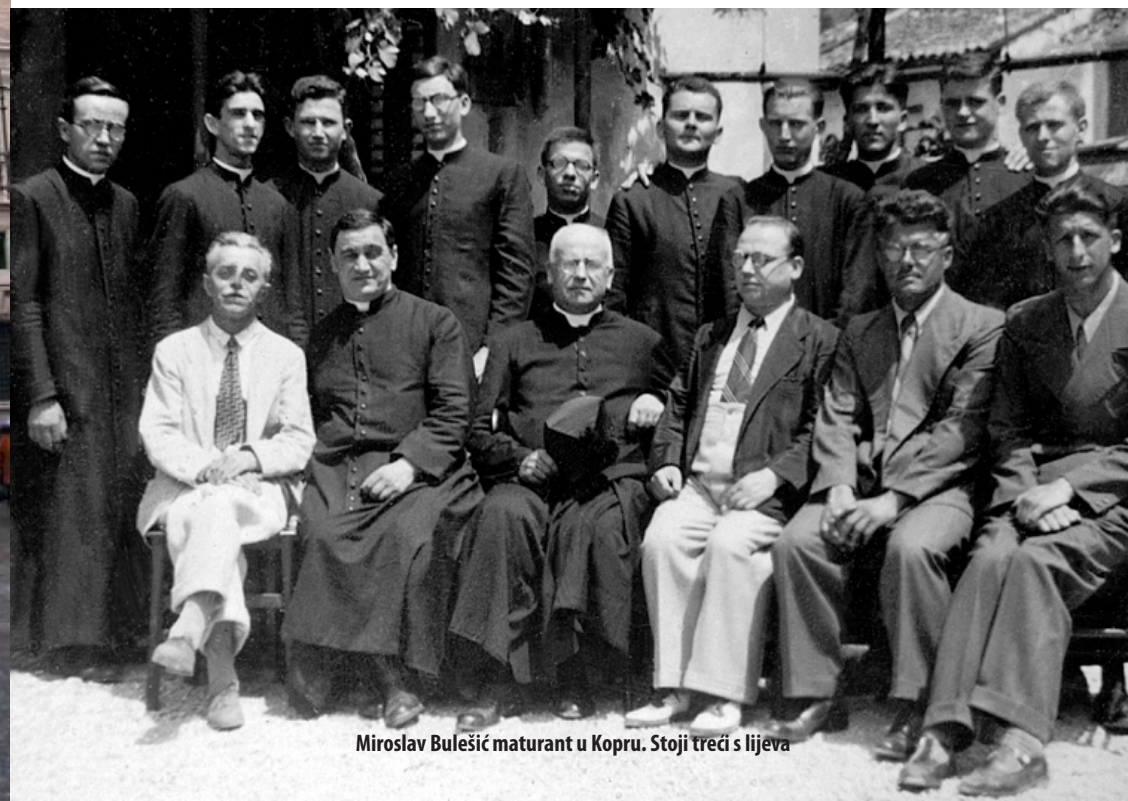
„Baccalaureus in theologia“ vrlo dobrim uspjehom „magna cum laude“.

Njegovo duhovno i teološko dozrijevanje, kao i kasnije sam svećenički život, odvijali su se u vrlo teškim uvjetima za vrijeme rata i poraća.

Papinsko sveučilište "Gregoriana"

Po završetku treće godine bogoslovnog studija, počeo se pripremati za primanje reda subđakonata. Vratio se u rodni kraj, u Istru. Ondje je od 29. kolovoza do 4. rujna boravio na sedmodnevnim duhovnim vježbama u samostanu benediktinaca u Dajli, blizu Novigrada. Prije samih duhovnih vježbi, svom je dušobrižniku, vlč. Ivanu Paviću, poslao pismo u kojem je zahvalio za sve što je za njega učinio prije i tijekom studija. Dana 6. rujna 1942. godine u Poreču je primio red subđakonata. Mjesec dana nakon toga, u Puli se pripremao na primanje reda đakonata, i to na duhovnim vježbama u samostanu sv. Franje. Duhovne vježbe bile su trodnevne, trajale su od 9. do 12. listopada. Koliko je mladi Bulešić bio zreo u svojoj vjeri, svjedoče ponajviše njegova duhovna pisma. Uvijek se predavao u Božju i Marijinu zaštitu, uvijek je bio svjestan dostojanstva poziva kojim ga je Bog obdario. Bio je veoma zahvalan Bogu na tome, ali je i uvijek tražio Njegovu zaštitu i pomoć. Stavlja se u Marijin zagovor. U Duhovnom dnevniku Bulešić piše: „Sveta Majko, moja ljubezna Majko, zahvali se sa mnom Bogu za sva dobročinstva koja mi je podijelio. (...) Majko moja, Ti me vodi putem spasenja i svetosti. Čuvaj me čista na duši i na tijelu. (...) Sve neka bude za Boga. – Isuse, Tebi živim, Isuse, Tebi umirem, Isuse, tvoj sam živ i mrtav. Amen. (...)”

Miroslav Bulešić maturant u Kopru. Stoji treći s lijeva

Pročelje župne crkve u Svetvinčenatu

SVETVINČENAT

U Svetvinčenat je Miroslav Bulešić dolazio pomagati župniku o blagdanima i za vrijeme školskih praznika kao sjemeništara iz Kopra i kao bogoslov iz Rima, biciklom iz rodni Čabrunića.

Dana 25. 10. 1942. godine primio je sveti red đakonata u svojoj rodnoj župi, u Svetvinčentu, u crkvi Navještenja Marijina. Tada je u svojem Duhovnom dnevniku, među ostalima napisao rečenice: „(...)Bog mi je bio milostiv i držao me vjernim kod sebe. – Isuse, veliki i Vrhovni svećenice, daj da ti postanem vjeran svećenik.“ Nakon primanja reda đakonata, vratio se na studij u Rim gdje je upisao četvrtu godinu teološko-filozofskog studija. I dalje se, u svojim dvojabama i teškoćama, stavljao u vječiti zagovor Majke Božje. Tako je 8. prosinca 1942., na blagdan Bezgrešnog Začeca Blažene Djevice Marije, Njoj napravio osobnu posvetu. U to se vrijeme već polako nazirao kraj Drugog svjetskog rata, a i u Rimu su se u svim slojevima društva prepoznavale bolne posljedice koje je rat izazvao. To je i Bulešić uočavao i napisao u svom Duhovnom dnevniku kako vidi na licima vojnika razočaranje, patnju i veliku čežnju za ljubavlju, za prihvaćanjem, za svojim domom. Tako je jednom Bulešić stao u strogu obranu Crkve i svog kršćanskog stava, kada je jedan svećenik ponavljao izreze: „Domovina, barjak, heroji“. Mladi je Bulešić na to rekao kako treba sve ljude prihvaćati i da svi trebamo biti braća u Kristu. Nikada nije dopuštao da se vrijeđa Kristova Crkva, ponajviše da se politika upliće u crkvenu zajednicu i njezine odredbe. Također, važno je napomenuti i da je Ivan Pavao II. bio njegov vršnjak (r. 18. svibnja 1920.). On je za Bulešića posvjedočio kako je za njega „Krist doista bio središte i smisao cjelokupne ljudske povijesti“. Uskoro je došlo vrijeme za trenutak kojem je Bulešić posvetio čitav svoj studij i život – svećeničko ređenje, posvećenje za Kristovu Crkvu. Duhovnu obnovu prije primanja svetoga reda imao je u bazilici sv. Pavla u Rimu i trajala je sedam dana. Nadovezujući se na to, Bulešić je, što se tiče duhovnog života, prema sebi uvijek bio strog. Bio je krepostan čovjek i nikada nije dopuštao da ga negativnosti svladaju. Uvijek je molio svoje dnevne molitve i nikada ih ne bi preskakao. To nam je posvjedočeno i u riječima koje je zapisao u Duhovnom dnevniku: „Prije smrt nego grijeh i nevjernost.“ Svim svojim bićem bio je spreman primiti sakrament svetog reda i postati Kristov svećenik.

Nakon studija u Rimu Miroslav se, pripravan na svećeničko ređenje, vratio u svoju biskupiju. U njegovoj rodnoj župi, u Svetvinčentu, bilo je veliko ushićenje

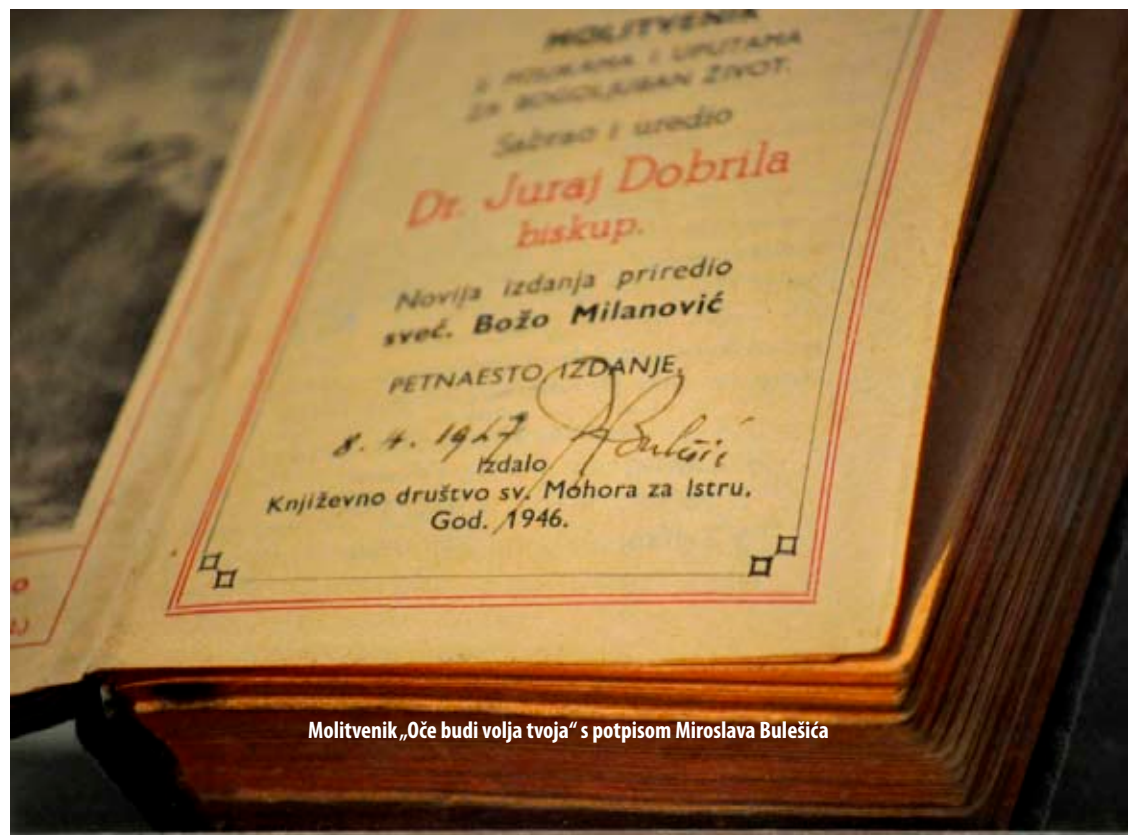
zbog njegove Mlade mise. Svi su ga željno iščekivali jer su ga poznavali kao radišnog i odgovornog mladića, kao svećenika koji se brine za Kristovu Crkvu, za Kristov narod. Uvijek je imao ljubavi i razumijevanja za ljude svih dobi – za djecu, mlade, starije. Svi su u njemu vidjeli ono što i jest bio – mladić ispunjen Kristovom ljubavlju i dobrotom, poniznošću i pravednošću. Dana 11. travnja 1943. primio je u Svetvinčentu svećenički red po rukama biskupa Radossija.

Mladu misu svečano je slavio na Vazmeni ponedjeljak 26. travnja u prepunoj župnoj crkvi u Svetvinčentu.

Pri ulasku u sam Svetvinčenat, na zvoniku crkve Navještenja Marijina, odzvanjala je dobrodošlica Miri i njegovoj procesiji, kao svečani uvod u slavlje Mlade mise. Ususret njemu i procesiji došli su tadašnji župnik u Svetvinčentu Anton Cukarić i drugi svećenici, općinske vlasti i domaći sumještani. Najprije je Mladomisnik pošao prema župnoj kući koja se nalazi nasuprot Crkve, na drugoj strani trga. Odande je u svečanom ophodu krenuo prema župnoj crkvi. Ona je bila bogato ukrašena cvijećem u unutrašnjosti, a iznad samih ulaznih vratiju visio je ures od bršljanova lišća. Sv. misa služila se "in tertia": uz predvoditelja – mladomisnika Miroslava Bulešića i njegove prijatelje, vlč. Ratimira Beletića i vlč. Stanka Macuku. Presbiter assistens, tj. počasni pomoćnik bio je vlč. Zvonimir Brumnić, koji je održao propovijed na hrvatskom i talijanskom jeziku, što je tada bilo veoma značajno jer je Istra bila pod talijanskom vlašću. Miroslav je za dan svoje Mlade mise u Duhovni dnevnik zapisao: „Sve je bilo lijepo, sve je bilo uspješno! Hvala Tebi, o Bože, i Tebi, o Majko moja, nebeska!“ Poslije Mlade mise u župnoj kući u Svetvinčentu priređen je ručak za uzvanike, a predvečer je u njegovoj rodnoj kući priređena večera za domaće svećenike, rođake i brojne prijatelje. Mjesec dana poslije Mlade mise u Duhovni dnevnik mladi svećenik napisao je da se sjeća trenutka primanja svetoga reda kada je Biskup položio ruke na njegovu glavu i kada mu je dušu svojom milošću napunio Duh Sveti. Zahvalan je Bogu Ocu koji mu je ukazao povjerenje i pozvao ga da bude radnik u Vinogradu Gospodnjem. U Pretvorbi tijekom mise osjetio je nešto posebno kada je izgovorio riječi: „Ovo je Tijelo moje, Ovo je Krv moja!“ Od toga trenutka osjetio je da je sve njegovo Božje, da nije više sin svojih roditelja, već samo Božji: „Počeo je za me novi život: svećenički život... Onda sam oćutio da moje ruke nisu više moje, već da su Bogu darovane; onda sam opazio da moja usta nisu usta moja, već Onoga u čije sam Tijelo pretvorio kruh i u čiju sam Krv pretvorio u vino. Moja majka, otac i braća su plakali; a mogli su: sin im je umirao, sam je prestajao biti njihova svojina i počimao je biti stvar Božja.“

Memorijalna zbirka Miroslava Bulešića u Svetvinčentu. Ulogomak žbuke iz župne kuće u Lanišću, talar (reverenda) u kojem je Bulešić mučen i ubijen, jastuk na kojem je bila položena glava Miroslava Bulešića nakon podnesenog mučeništva

Molitvenik „Oče budi volja tvoja“ s potpisom Miroslava Bulešića

Današnji grob Miroslava Bulešića u Svetvinčentu u župnoj crkvi Navještenja Blažene Djevice Marije

Još se i danas pripovijeda kako prije Miroslavove mlade mise, a ni poslije nje, nije bilo takvoga slavlja u okolici. To je bilo tako zbog Miroslavova življenja svetosti još za života, zbog njegove predanosti Bogu, zbog njegove požrtvornosti i dobrote. Po njegovu se ophođenju prema samom tom događaju vidjelo kako je potpuno predanje Kristu bilo ono što je najviše iščekivao i želio. Nakon slavljenja Mlade mise, Bulešić se vratio na sveučilište „Gregoriana“ u Rim nastaviti svoj studij – tada je, naime, bio student četvrte godine. Tu je akademsku godinu započeo kao đakon (zaređen 25. listopada 1942. godine), a završio kao svećenik (zaređen 11. travnja 1943. godine). Kada se kao mlad svećenik vratio u Rim, bio je uzor u duhovnom životu svima – i profesorima i studentima, kao što je to bio dok je pohađao sjemenište u Kopru.

Da je mladi Miro žarko želio postati svećenikom, čita se također iz gesla koje je izabrao kod oblačenja talara 1936. godine: „Bog moj si Ti, u rukama Tvojim sudbina je moja“, a također i iz mladomisničkog gesla: „Dođi kraljevstvo Tvoje budi volja Tvoja“. Tako je mladi Miro postao svećenikom.

Stalnim nagovorom majke Lucije i rodbine, vlasti su tek jedanaest godina nakon mučeničke smrti Miroslava Bulešića dopustile da se njegovo tijelo, pokopano na groblju u Lanišću, prenese u njegovu rodnu župu – Svetvinčenat. To je učinjeno na njegov 38. rođendan i na 41. obljetnicu ukazanja Gospe Fatimske – 13. svibnja 1958. godine. Dovezen je na mjesno groblje i pokopan kraj ulaza u crkvu sv. Vincencija. Bilo je to u tajnosti. Mirne duše, brižna majka koja je u vjeri odgojila svoje petoro djece, dvadesetak je dana nakon toga umrla. Kako je prijenos bio u tajnosti, za to je znao tek najuži krug rodbine i svećenika.

Njegovi su zemni ostaci 2003. godine preneseni u novu grobnicu uz ulazna vrata župne crkve Navještenja Marijina.

U župnoj se kući nalazi Memorijalna zbirka sluga Božjega Miroslava Bulešića, koja potresno svjedoči o njegovu životnom putu.

Zvonik i dio župne crkve u Baderni

BADERNA

U prvoj se polovici srpnja 1943. vlč. Bulešić oprostio od prijatelja u Rimu i krenuo na ljetni odmor u svoju biskupiju. Namjeravao se u Rim vratiti u listopadu iste godine, ali to nije bilo moguće zbog nepredviđenih ratnih događanja koja su već bila posve zahvatila Italiju.

Velečasni Bulešić nalazio se u Istri kada se u Italiji raspala talijanska vlast; malo-pomalo, tj. 13. rujna 1943. godine, u Pazinu je proglašeno odcjepljenje Istre od Italije i priključenje matici zemlji Hrvatskoj i Jugoslaviji. Nakon raspada talijanske vlasti, iz Istre se talijanski vojnici nastoje što brže povući, a zajedno s njima odlazi i više svećenika.

Biskup mons. Radossi uviđa kako se don Miro ne može vratiti u Italiju na studij te ga zbog pomanjkanja svećenika u Biskupiji šalje u pastoralni rad u župu **Baderna**.

Baderna je središte jedne od manjih župa u kontinentalnom dijelu Poreštine, nalazi se na brežuljku, na što ukazuje i latinska varijanta naziva toga naselja –Monspaternus.

Kao što je slučaj gotovo sa svim istarskim gradićima i naseljima što su sagrađeni na manjim ili većim brežuljcima, glavna crkva i zvonik Baderne uzdižu se na najvišem mjestu. Vrlo stara župna crkva, posvećena Blaženoj Djevici Mariji, dograđivana je 1843. i 1875., a obnovljena 1985. Zvonik je sagrađen 1927.

U Baderni je sluga Božji Miroslav Bulešić, kao upravitelj župe, proveo dvije ratne godine: od jeseni 1943. do jeseni 1945. godine. Tijekom tih dviju godina povremeno je upravljao i župama Muntrilj i Sveti Ivan od Šterne. Nakon smrti oca, 31. listopada, k Miru u Badernu sele majka Lucija, sestra Zora i mlađi brat Josip. Mladomisničkim je žarom pastoralno djelovao u teškim ratnim prilikama, istodobno se često zauzimajući za svoje ratom ugrožene župljane.

Upravo je u Baderni u svoj Duhovni dnevnik zapisao 22. ožujka 1944. godine svoju spremnost na mučeništvo: „Uz Tvoju milost i ako me Ti učiniš dostojnim, ne bojim se mučeništva, već ga žudim. Neka bude volja Tvoja.“ Takvim nadahnutim riječima mladi je svećenik izrekao svoju privrženost Kristu i Njegovoj Crkvi do samoga kraja, ne boji se čak ni smrti. Koliko li je samo taj čovjek bio duhovno jak i ustrajan u svojoj vjeri!?

Oltar župne crkve u Baderni

Svojim je neprijateljima poručio: *"Moja je osveta – oprost."*

U baderanskoj župnoj crkvi, na Božić 1944., nakon komunističkih prijetnji i kleveta, odgovorio je: *"Ničega se ne bojim jer znam da činim u svemu svoju dužnost, i miran sam pred Bogom i pred ljudima. Ja, znajte, da ću se držati uvijek vjere, svojeg poštenja, koje neću prodati za nikakvu zemaljsku cijenu, bez straha ću svakome kazati ono što je pošteno. Prema tim ću načelima uvijek živjeti. A to su načela Kristova. Kud i kako je On išao, onuda i onako idem i ja."* U tim je teškim ratnim godinama vlč. Miro više puta prikazao svoj život Bogu kao žrtvu za vjernike.

Kao baderanski župnik dočekao je završetak Drugog svjetskog rata 1945. i uspostavu nove, komunističke vlasti. Ne obazirući se na prijetnje neprijatelja, vlč. Bulešić je i dalje još aktivnije obavljao svoje pastoralne djelatnosti. Tako je započeo pripremati misije u Baderni, ali je najesen premješten u novu župu, župu sv. Silvestra u Kanfanar.

Miroslav Bulešić sa vjernicima služi obred sprovoda u Baderni

Unutrašnjost župne crkve u Kanfanaru

Pogled na kanfanarski zvonik i župnu crkvu

KANFANAR

Dana 14. listopada postao je župnikom Kanfanara. S njim su se, kao i u Badernu, preselili njegova majka Lucija, sestra Zora i mlađi brat Josip. Kanfanar je tada bio velika i zapuštena župa koja je imala dvije kape-
lanije – Sošići i Barat.

Nedjeljom je u Kanfanaru imao dvije svete mise, a treću ili u Sošićima ili u Baratu. I u ovoj je župi njegovim dolaskom oživio crkveni život. Obnovio je crkveno pjevanje, poticao je pobožnost prema Presvetom Srcu Isusovu i Presvetom Srcu Marijinu i moljenje Krunice. Želio je napose djecu i mlade odgojiti tako da se često ispovijedaju i primaju svetu pričest. Ističe se njegov poseban dar za komunikaciju s vjernicima, veoma je utjecao na njih jer su se sve dobne sku-
pine snažno okrenule Crkvi i ponovno se rodila pobožnost među župljanima. Kanfanarci su ga rado nazivali jednostavno – don Miro.

No, neprijateljske su sile njegov vrijedan rad sve više pratile i napadale. Partizani su nastojali socijalistički preodgojiti mlade Kanfanarce. Promatrajući kako narod hrli na misu te kako Bulešić u biretu i reverendi, odgovarajući na pozdrave, prolazi između okupljenih vjernika prema crkvi, neki su članovi komunističke partije jedne nedjelje 1946. godine na kanfanarskom trgu međusobno zaključili: „Dok je ovaj živ, narod neće ići za nama, niti dolaziti na naše sastanke.“ Neki su ga preko rodbine pokušali nagovoriti da otiđe iz Kanfanara u Italiju, na što je on spremno odgovarao: „Ovdje je veća potreba za svećenikom, ovdje treba ostati!“ Čak su mu i otvoreno prijetili, no don Miro je i tu spremno i bez straha odgovorio: „Ako me ubiju, ubit će me za vjeru i za Boga!“

Svojom je jednostavnošću bio otvoren i pristupačan svakom čovjeku, od dje-
teta do mladića, od zrelog čovjeka do starca. Uistinu je bio apostol Kristov, pun Kristove ljubavi za sve i za svakoga. Mlađi župnik pozivao je da mu se obrate s povjerenjem svi koji se nađu u nekoj potrebi. „K meni može doći svatko, bez ikakva obzira, za sve o čemu znate da vam mogu pomoći. Siromah neka se ne boji prijeći moj prag. Dok imam ja nešto, imat će i on. Siromahe ja sam uvijek volio, a volim ih i voljet ću ih, i pomoći u mjeri mojih mogućnosti!“ – tako je pozivao svoje župljane 10. lipnja 1946. Nije don Miro bio jak samo na riječima, već i na djelima.

U Kanfanaru, najesen 1946., u Bulešićevu kuću naišao je neki siromah usahle ruke, u poderanoj košulji i prsluku. Majka Lucija je tom siromahu spremila nešto za jelo i okrepju, a u to dođe mlađi Miro iz crkve s brevijarom u ruci i upita

majku što je dala tom čovjeku. Majka odgovori da mu je dala nešto za okrepu, a on joj reče neka mu odmah ide dati i njegovu košulju. Kad je majka donijela košulju, Miro reče starcu neka je odmah obuče. Mladi don Miro u svom je životu živio riječi Kristove: „Zaista, što učinite jednom od moje najmanje braće, meni ste učinili!“ (Mt 25,40). Nije se bila ni navršila godina dana otkada je Miroslav Bulešić prispio za župnika u Kanfanar, a već je 13. listopada 1946. obavijestio župljane o svom skorom premještanju na nove dužnosti.

Poprsje Miroslava Bulešića u auli Pazinskog kolegija klasične gimnazije

PAZIN

Biskup je zatražio od don Mire da u sjemeništu, koje je 1945. godine osnovano u **Pazinu**, preuzme službu podravnatelja, profesora i tajnika Zbora svećenika sv. Pavla za Istru. Župnikom u Kanfanaru ostao je do 12. veljače 1947. pa je tako tijekom pet mjeseci ponedjeljkom ujutro putovao vlakom iz Kanfanara u Pazin, a subotom bi se vraćao natrag među svoje župljane u Kanfanar.

To je njemu samome bilo teško prihvatiti jer je bio navikao na rad u župi, na komuniciranje s vjernicima. Našao se u duhovnim poteškoćama zbog nove funkcije, a i zbog političkih okolnosti. Kao što je prema sebi bio veoma strog što se tiče duhovnog života, to je isto zahtijevao i od mladih sjemeništara koji su došli na svećeničku izobrazbu. Osjećao se nespremnim za obavljanje ove funkcije jer je sada, može se reći, bio prepušten sam sebi – nije imao duhovnog vođe kao u danima svojeg školovanja. Dobio je i novu dužnost, a to je bila ispomoć drugim istarskim svećenicima u dijeljenjima sakramenata sv. pričesti i sv. krizme. U župi Rukavac, nedaleko Rijeke, sudjelovao je na slavlju prve sv. pričesti, a u Klani je održao trodnevnicu za majke i djevojke. On u svojem Duhovnom dnevniku piše: „*Komu da povjerim svoje poteškoće? Samo Tebi, Bože moj! I Tebi, Majko moja! Ti vidiš moje duševne patnje i trzavice. Njih ti prikazujem!...*“ Uvijek se stavljao u zagovor Majke Božje. I u njemu teškim vremenima, neumorno je radio na Njivi Gospodnjoj.

Kao podravnatelj ustanove, vratio je veliko raspelo koje je komunistička omladina skinula sa zida u predvorju Sjemeništa. Kao tajnik Svećeničkog zbora, odbio je potpisati suradnju s komunističkom partijom na tzv. Petogodišnjem planu.

Za vrijeme školskih praznika 1947. godine radio je kao pastoralac u svojoj bivšoj župi, u Kanfanaru. Tamo je kao pripravu za blagdan Velike Gospe ispovijedao, propovijedao, poticao Kanfanarce na molitvu Krunice, držao vjeronauk, posebno za pričešćene i nepričešćene. U kolovožu 1947. Miroslav Bulešić, kao podravnatelj Pazinskog sjemeništa i tajnik Svećeničkog zbora sv. Pavla, prati izaslanika Svete Stolice mons. dr. Jakoba Ukmara na dijeljenju sv. potvrde u Buzetu i okolnim župama. «One dane kad sam obilazio župe radi krizme, rado mi je pomagao. Gdje je prijetila opasnost, polazio je naprijed pregledati teren», svjedoči o svom prijatelju Bulešiću dr. Ukmara u pismu mons. Mariju Pavatu u Rim od 5. rujna 1954. godine.

Pazinski kolegij - nekadašnje Biskupijsko sjemenište

LANIŠĆE

Dana 23. kolovoza sv. potvrda trebala je biti podijeljena u župi Buzet, na sjeveru Istre. Tog je dana na podjeli bilo više svećenika, a među njima Miroslav, i mons. Ukmar koji je bio djelatelj. Prije samog početka sv. mise, dok se Ukmar oblačio u svećeničko ruho, u crkvu je uletjela skupina od dvadeset izgrednika, muškaraca i žena, koja je počela ometati pripremu za sveto slavlje. Vikali su, tjerali krizmanike i kumove iz crkve, skakali po bočnim oltarima, govorili kako ne žele da krizmu dijele „popovi“ već domaći hrvatski biskup. Tada je vlč. Bulešić stupio pred njih i odvažno im se obratio: „*Van iz crkve! Gdje je sloboda vjeroispovijesti? Ne poznajete li odredbe Ustava?*“ Tada su otišli iz crkve i započela je sv. misa. Ubrzo nakon toga opet su započeli izgredi izvan crkve i počeli su plesati kolo. Zatim su opet ušli u crkvu i galamili: „Krizme neće biti!“ Krizmanici su počeli plakati i, praćeni kumovima, približavali se oltaru kako bi mogli primiti sv. sakrament. Kad je mons. Ukmar pristupio krizmanicima, nasilnici su ušli u prezbiterij i silom pokušali sve istjerati te doći do svetohraništa. Miroslav Bulešić, zgrožen ovim događajem, stao je pred svetohranište i povikao: „*Dalje ćete ići samo preko mene mrtvoga!*“ Nakon tih njegovih riječi uslijedilo je kratko primirje, no nasilnici ipak nisu dopustili da se krizma održi. Protjerali su sve od oltara i najavili da će sutra doći u Lanišće i da će to biti krvava krizma. Videći takvu situaciju, mons. Ukmar se s ostalim svećenicima povukao u sakristiju, pa u župnu kuću. Tijekom popodneva dogovoreno je da će se krizma održati u Črnici, nedaleko Buzeta. O tome su bili obaviješteni krizmanici, njihova rodbina i kumovi. Popodnevne pobožnosti i propovijed vodio je vlč. Bulešić i krizma je održana. Kada je toga popodneva bio upitan boji li se sutra ići u Lanišće, vlč. Bulešić je odgovorio: „*Samo jedanput će se umrijeti!*“

Toga su istoga dana, nakon podjele krizme u Črnici, u predvečerje mons. Ukmar i vlč. Bulešić automobilom krenuli prema Lanišću. Od 23. na 24. kolovoza 1947. prenoćili su u župnom stanu u Lanišću. Tamo je bio župnik vlč. Stjepan Cek. Bio je obaviješten o izgredima koji su se toga dana dogodili u Buzetu. Stoga je, pripremljen na mogućnost novih nasrtaja, organizirao da župnu crkvu čuvaju posebni čuvari koje je on poznavao. Odlučeno je da će krizma biti održana jedan sat prije nego što je bilo najavljeno, kako bi se spriječilo nasilje. Dana 24. kolovoza, na blagdan sv. Bartola Apostola, u osam sati već je bila započela sveta misa. Tijekom mise ispred crkve galamili su izgrednici. Također su pucali. Nije im bilo dopušteno ući u crkvu. Dok se sve to izvan crkve događalo, vlč.

Župna crkva u Lanišću

Miroslav je, kako je naveo mons. Ukmar u svome pismu: „(...) smirivao ljude, posebno djecu.“ Također, u pismu navodi kako se Miroslav uvijek iznova predavao u Božju zaštitu i kako je bio prosvijetljen Božjim duhom: „Vlč. Bulešić služio je posljednju misu u čast Presvetog Srca Isusova za obraćenje grješnika i tako se, a da nije ni znao, okrijepio posljednjom popudbinom.“ Poslije sv. mise trojica su svećenika: vlč. Bulešić, mons. Ukmar i vlč. Cek otišla u župni stan. Tamo je krizmano još sedam dječaka i djevojčica koji nisu stigli na vrijeme na sv. misu. U to vrijeme došlo je nekoliko milicionera i potporučnik koji je župnika Ceka obavijestio o događajima oko Lanišća. Čim su oni izašli, u župni je stan provalila skupina komunista koja je razbijala stakla, pokušstvo. Trojica nasilnika napala su vlč. Miroslava Bulešića. Odvukli su ga u predsoblje – župni ured i počeli ga tući. Udarali su ga po licu i po cijelom tijelu. To su zgroženo kroz prozor promatrali svjedoci. Lice mu je bilo raskrvavljeno, a iz usta mu je curila krv. U vrijeme je napada vlč. Miroslav Bulešić u najgorem križu i muci svojega života dvaput zazvao Gospodina: „*Isuse, primi dušu moju!*“

To su bile posljednje riječi, sada mučenika i svjedoka za vjeru, Miroslava Bulešića. Nakon tih riječi ubojica ga je dvaput probio nožem u grlo, krv je poprskala zid u sobi i razlila se u lokvu po daskama na podu. U vrijeme ubojstva mons. Jakov Ukmar bio je u susjednoj sobi. Tamo je „kratko ostao u pisarni, da pospremi svetu krizmu“. Kada je vidio što se dogodilo u župnom uredu, sakrio se u svoju sobu na prvom katu. Unatoč tome, nasilnici su ga napali i teško ozlijedili. Dovezen je u bolnicu i probudio se nakon dvadeset sati. Župnik Cek se sakrio i nije bio ozlijeđen. Ubojice vlč. Mire izišli su iz kuće okrvavljenim rukama. Ubojica je u ruci držao krvav nož koji je oprao na „koritu“, pojilištu za stoku.

U popodnevnim satima toga dana iz Pazina je stigla komisija u ime Javnog tužilaštva za Istru. Pregledali su crkvu, župni stan i njihovu okolicu. Mons. Ukmar prevezen je kamionom u bolnicu u Rijeku jer komunisti nisu dopustili da ga odvezu u Trst. Tek su navečer trojica župljana presvukla pokojnog mučenika Miroslava i oko vrata mu povezali bijeli zavoj. Kasnije, nakon što je provedena obdukcija, zaključilo se da je brzo preminuo, nakon ubojstva. Agenti OZNA-e čak su pripremili falsifikat kako je smrt nastupila zbog slabosti srca, no liječnici su odbili takvu izjavu.

Miroslavova majka Lucija zauzimala se za to da se njezina sina pokopa u Svetvinčentu, no komunisti to nisu dopustili jer su se bojali da bi na njegov sprovod došlo puno ljudi. Zbog toga se na dan pokopa u Lanišću čak ni vlak nije zaustavljao od Vodnjana do Buzeta, kako nitko ne bi mogao doći. Naime,

njegova su majka i braća tek tri dana nakon Miroslavove smrti saznali da je ubijen. Pogreb je vodio vlč. Ivan Pavić, njegov dušobrižnik od najranijeg djetinjstva, onaj koji je prepoznao Miroslavov poziv za svećeništvo. U crkvi je najprije služena sv. misa uz pjevanje časoslova i molitve, zatim je don Miro pokopan na župnom groblju. Predvečer se najbliža rodbina oprostila od svog voljenog sina i brata. Njegova je majka nakon ovog strašnog zločina niz godina, barem jedanput mjesečno, 24. u mjesecu, dolazila na grob pješice iz Čabrunića u Lanišće. Poslije ovog nesnosnog događaja, nastavilo se tumačenje lažnih dokaza i falsifikata. Naime, po neviđenoj ljudskoj zloći i iskvarenosti, na montiranom sudskom procesu koji je održan u Pazinu od 29. rujna do 2. listopada 1947. godine, Miroslav Bulešić je čak optužen da je surađivao s Nijemcima koji su pobili partizane! Župnik Cek je osuđen na šest godina zatvora s prisilnim radom, a mons. Ukmar na mjesec dana zatvora. I skupina branitelja crkve u Lanišću osuđena je na robijanje. Ubojice don Mira dobili su uglavnom simbolične kazne zbog narušavanja javnog reda i mira.

Grobnica na laniškom groblju u kojoj je počivalo mučenikovo tijelo od 1947. do 1958. godine

POSTUPAK ZA PROGLAŠENJE BLAŽENIM

Dana 22. travnja 1956. godine biskup mons. Dragutin Nežić uspostavio je „dijecezanski informativni proces za kanonizaciju putem mučeništva sluge Božjega Miroslava Bulešića, (koji je ubijen) iz mržnje na vjeru u Lanišću, u Istri dana 24. mjeseca kolovoza 1947. godine“. Biskup mons. Dragutin Nežić odlučio je kao sudac osobno predsjedati tom procesu, promicateljem pravde imenovao je mons. Leopolda Jurcu, a bilježnikom dr. Ivana Pavića. Postulatorom kauze bio je imenovan mons. Mario Pavat, a vicepostulatorom vlč. Antun Bogetić. Održane su dvije sjednice procesa, i to u tajnosti zbog opasnosti od komunističkih vlasti. Kao nastavak tog procesa, u Biskupiji u Trstu 29. travnja 1957. održana je sudska sjednica na kojoj je i mons. Ukmar iznio svoje svjedočanstvo o događajima u Lanišću.

Prigodom 40. obljetnice ubojstva vlč. M. Bulešića 24. kolovoza 1987. godine, istarski su svećenici zajedno s (nad)biskupima mons. J. Pavlišićem i mons. A. Bogetićem organizirali u Svetvinčentu javnu liturgijsku komemoraciju i na mučenikov grob postavili spomen-ploču. Posebno svečano obilježena je 50. obljetnica mučeništva – 24. kolovoza 1997., i to slavljem u Lanišću i svečanom Euharistijom ispred crkve u Svetvinčentu, koju je predvodio zagrebački nadbiskup kardinal Franjo Kuharić, uz sudjelovanje episkopata cijele Riječke metropolije. Godine 2000. odlukom je porečko-pulskog biskupa Ivana Milovana ponovno pokrenut dijecezanski proces za kanonizaciju sluge Božjega Miroslava Bulešića, uz novi dijecezanski sud, u sastavu: sudac istražitelj dr.sc. Slavko Zec, promicatelj pravde mons. Marijan Bartolić, bilježnik vlč. Darko Zgrablić. Prethodno je 1998. postulatorom kauze bio imenovan mons. dr. Vjekoslav Milovan.

O 60. obljetnici svećeničkog ređenja sluge Božjega (11. travnja 1943. – 2003.) svečano su preneseni njegovi tjelesni ostaci s groblja u Svetvinčentu (gdje su počivali od 1958.) u novu grobnicu u župnoj crkvi Navještenja Marijina u Svetvinčentu. Na zidnoj ploči ove nove grobnice stoji tekst iz Duhovnog dnevnika (22. ožujka 1944.) Miroslava Bulešića:

„MOJ BOŽE!... AKO ME HOĆEŠ K SEBI, EVO ME PRIPRAVNA.
MOJ ŽIVOT TI SASVIM DARUJEM ZA SVOJE STADO. UZ TVOJU
MILOST I AKO ME TI UČINIŠ DOSTOJNIM, NE BOJIM SE
MUČENIŠTVA, VEĆ GA ŽUDIM. NEKA BUDE VOLJA TVOJA.
DUH. DNEVNIK. 22. 3.1944.“

Dana 11. rujna 2004. godine u Bazilici u Poreču „svečanom je javnom sjednicom službeno završeno četverogodišnje biskupijsko istraživanje o mučeništvu i glasu mučeništva (fama martyrii) sluge Božjega Miroslava Bulešića.“ Službeno potvrđene i zapečaćene materijale potom je postulator kauze prenio u Rim i predao Kongregaciji za kauze svetih.

Postulatorom kauze sluge Božjega u Rimu 2005. imenovan je mons. Jure Bogdan, rektor Hrvatskoga papinskog zavoda sv. Jeronima u Rimu, mons. dr. V. Milovan ostao je vicepostulatorom. Dana 20. prosinca 2012. godine papa Benedikt XVI., primivši u privatnu audijenciju kard. Angela Amata, prefekta Kongregacije za kauze svetih, dopustio je toj kongregaciji proglašenje dekreta o mučeništvu sluge Božjega Miroslava Bulešića. Dana 12. veljače 2013. godine Državno tajništvo Svete Stolica priopćilo je dopuštenje pape Benedikta XVI. da se proglašenje blaženim Miroslava Bulešića održi u Porečkoj i Pulskoj biskupiji u subotu 28. rujna 2013. godine. Predstavnik Svetoga Oca Franje na ovom velikom slavlju bit će prefekt Kongregacije za kauze svetih kardinal Angelo Amato.

Do crkvice Sveta Marija Svetomore, blizu Žminja vjernici Porečke i Pulske biskupije, 2000. godine podignuli su spomen obilježje žrtvama rata i poraća. Tri uspravna kamena monolita, tri simbola tolikih nepokolebivih svjedoka vjere. Jedan je monolit presječen napola, kao što je bio presječen život kršćanskih mučenika. Na presječenom monolitu stoji natpis: „Jubilarne 2000. godine kršćanstva na spomen svim istarskim svjedocima i mučenicima vjere u 20. stoljeću podižu vjernici Porečko-Pulske biskupije.“ Pokraj kamenih monolita stoje u kamenu uklesana imena svećenika, bogoslova i sjemeništara koji su stradali u ratnim i poratnim godinama (1941.-1949.). Među uklesanim imenima stoji i me Miroslava Bulešića.

MOLITVA

Bože, Oče naš nebeski, Ti si u svećeniku Miroslavu Bulešiću dao svome narodu revnoga pastira i neustrašivog mučenika. Po njegovu zagovoru učvrsti u nama vjeru i ustrajnu strpljivost u teškoćama života te daj da se spremno zalažemo za rast i jedinstvo Crkve. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

[Molim Te da mi po zagovoru Sl. B. Miroslava udijeliš milost...]

Oče naš. Zdravo Marijo. Slava Ocu.

Tko na zagovor Sluge Božjega Miroslava bude u molitvi uslišan neka o primljenoj milosti ili ozdravljenju pošalje svoje svjedočanstvo na adresu:

Postulatura Sl. B. Miroslava Bulešića
Kalpurnija Pizona 4, 52100 Pula
Tel/fax. /052/ 391 989

INFORMACIJE

Mole se hodočasnici da se prije dolaska najave župnim uredima.

Više o mjestima gdje je boravio don Miroslav Bulešić može se pronaći na internetskim stranicama pojedinih župa, turističkih zajednica i jedinica lokalne samouprave:

Čabrunići	Župa Sv. Vinka m.; Tel. (052) 560-004 www.zupasvetvincenat.hr	Turistička zajednica Općine Svetvičenat 52 342 SVETVIČENAT; Svetvičenat 20 Tel. (052) 560-349 www.tz-svetvincenat.hr
Juršići	Župa Sv. Franje Asiškog; 52 215 SVETVINČENAT; Juršići 7 Tel. (052) 560-004 www.zupasvetvincenat.hr	Turistička zajednica Općine Svetvičenat 52 342 SVETVIČENAT; Svetvičenat 20 Tel. (052) 560-349 www.tz-svetvincenat.hr
Svetvičenat	Župa Sv. Vinka m.; 52342 SVETVINČENAT; Svetvičenat 39 Tel. (052) 560-004 www.zupasvetvincenat.hr	Turistička zajednica Općine Svetvičenat 52 342 SVETVIČENAT; Svetvičenat 20 Tel. (052) 560-349 www.tz-svetvincenat.hr
Baderna	Župa Rođenja BDM. 52445 BADERNA; Baderna 29 Tel. (052) 462-020	Turistička zajednica Grada Poreča 52 440 POREČ; Zagrebačka 9 Tel. (052) 451 293 www.to-porec.com
Kanfanar	Župa Sv. Silvestra p. 52 352 KANFANAR; Dvigradska 10, Tel. (052) 825-115 www.zupa-kanfanar.org	Turistička zajednica Općine Kanfanar 52 352 KANFANAR; Trg Marka Zelka 6 Tel. (052) 825- 244 www.istria-kanfanar.com
Pazin	Pazinski kolegij – Klasična gimnazija 52 000 PAZIN; Dobrilina 6 Tel. (052) 624-505 www.pazinski-kolegij.hr	Turistička zajednica Središnje Istre 52 000 PAZIN; Franine i Jurine 14 Tel. (052) 622-460 www.tzpazin.hr
Lanišće	Župa Sv. Kancija, Kancijana i Kancijanile mm.; 52422 LANIŠĆE; Lanišće 122 Tel. (052) 661-018	Općina Lanišće 52 422 LANIŠĆE ; Lanišće 1 Tel. (0)52 661-060 www.opcinalanisce.com

